

John Flanagan

DE GRIJZE
JAGER

DE RUIPES
VAN GORLAP

GOTTMER
Haarlem

VOORWOORD

Zo, je hebt nu de 50ste druk van het eerste deel van de Grijze Jager-serie in je handen. Ik kan me nog goed herinneren hoe blij ik was dat het boek, én de volgende delen, zo geliefd was bij Nederlandse en Vlaamse lezers en hoe leuk ik het vond dat ik werd uitgenodigd om langs te komen tijdens mijn boektournee. Mijn Nederlandse uitgever was de eerste Europese uitgever die me uitnodigde.

Inmiddels ben ik vier keer op bezoek geweest (denk ik) en ik heb het altijd ontzettend naar mijn zin gehad. Mijn uitgever, Gottmer, heeft elke keer haar best gedaan om ervoor te zorgen dat ik me welkom en thuis voelde, en ik kan dan ook in alle eerlijkheid zeggen dat Nederland en Vlaanderen mijn favoriete bestemmingen zijn voor buitenlandse boektournees. De warmte en vriendelijkheid van mijn lezers is overweldigend, en het enthousiasme en de humor van de boekverkopers is en blijft heerlijk (zelfs als ze me flink in de maling nemen).

Ik heb vooral genoten van de keren dat ik bij de Grijze Jager Dag aanwezig was. Die dagen zijn elke keer weer spectaculair en de kans om zo veel van mijn fans in het echt te ontmoeten, maakt het altijd een onvergetelijke gebeurtenis – een ervaring die niet elke auteur gegund is.

Zolang jullie de boeken blijven lezen, zal ik ze blijven schrijven. Dus laten we dit gewoon nog een keer doen bij de 100ste druk.

John Flanagan

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'John Flanagan'. The signature is highly stylized and cursive, with large loops and flourishes. The word 'John' is written in a smaller, more legible script, while 'Flanagan' is written in a larger, more decorative script with a prominent loop at the end.

HOOFDSTUK I

‘Will, je moet echt wat eten. Morgen spant het erom!’

Jenny, een opgewekt, blond meisje, wees op het volle bord waarin Will alleen maar wat zat te prikken. Ze lachte hem bemoedigend toe. Will probeerde terug te lachen, maar dat mislukte jammerlijk. Hij scharrelde doelloos met zijn vork door het eten voor hem – zijn lievelingseten nog wel. Maar vanavond lag er een steen op zijn maag; hij was zo zenuwachtig en gespannen dat hij geen hap naar binnen kreeg.

Morgen was een belangrijke dag. De belangrijkste zelfs in zijn hele leven, want morgen was het uitverkiezingsdag.

‘Je doet het zeker in je broek.’ George legde zijn vol beladen vork, al halverwege zijn mond, weer terug op zijn bord. Hij zette zijn duimen achter de revers van zijn jasje en keek gewichtig om zich heen. George was een magere slungel, een ijverige leerling, altijd bezig met regeltjes en voorschriften, en een kei in het van alle mogelijke kanten bekijken en bespreken van een probleem – soms tot vervelens toe. ‘Vreselijk hoor, als je zo zenuwachtig bent. Het is verlamkend: je kunt niet denken, niet eten, niet praten.’

‘Ik ben helemaal niet zenuwachtig,’ zei Will snel, omdat hij zag dat ook Arnaut zich al opmaakte voor een sarcastische opmerking.

George knikte een paar maal, alsof hij over Wills verklaring nadacht. ‘Anderzijds,’ ging hij verder, ‘een beetje spanning kan soms ook helpen. Je reacties worden feller. Dus dat je je zorgen maakt – als je je tenminste zorgen maakt – daar hoef je je dan geen zorgen over te maken, op zich. Als het ware.’

Ondanks de knoop in zijn maag moest Will lachen. George moest maar advocaat worden, hij was een natuurtalent. Hij zou morgen vast en zeker uitverkozen worden door de klerkenmeester. En misschien, dacht Will, was dat het wel wat hemzelf zo dwarszat. Hij was de enige van de vijf jaargenoten die zich zorgen maakte over de uitverkiezing, de plechtigheid die over een uur of twaalf zou plaatsvinden.

‘Natuurlijk is hij zenuwachtig!’ zei Arnaut minachtend. ‘Welke meester wil hém nou als leerling?’

‘Ach joh,’ zei Alyss. Ze gunde Will een van haar zeldzame glimlachjes. ‘We zijn toch allemaal zenuwachtig, of niet dan? We zijn toch niet stom?’

‘Nou, ik wel. Of niet!’ stotterde Arnaut. Hij bloosde toen Alyss een wenkbrauw optrok. Jenny begon te giechelen.

Typisch Alyss, dacht Will. Hij wist dat het lange gracieuze meisje allang zeker was van een plekje als leerlinge van vrouwe Pauline, die aan het hoofd stond van de diplomatieke dienst van kasteel Redmont. Net doen alsof ze ook zenuwachtig was voor morgen, en tactvol zwijgen over de domme opmerkingen van Arnaut – alles wees erop dat ze al de nodige diplomatieke vaardigheden in huis had.

Jenny ging natuurlijk naar de keukens van het kasteel, het domein van meester Buick, de chef-kok van Redmont. Die was in het hele rijk beroemd om zijn fantastische banketten in de reusachtige eetzaal. Jenny hield van eten en van koken, en haar goedmoedigheid en opgewektheid zouden haar in de drukke keukens al snel onmisbaar maken.

Arnaut wilde naar de krijgsschool. Will keek naar zijn kamergenoot en zag hoe die zich tegoed deed aan de kalkoen, ham en aardappelen waarmee hij zijn bord had volgeschapt.

Hij was groot voor zijn leeftijd, en sterk en lenig. Weinig kans dat hij afgewezen zou worden. Arnaut was precies het type rekrut dat heer Roderick zocht. Sterk, lenig, in goede conditie. En, schoot het wat zuur door Wills hoofd, niet al te slim. De krijgsschool was voor jongens als Arnaut – zoon van eenvoudige ouders, maar lichamelijk bij uitstek geschikt om het rijk als strijder te dienen – dé entree tot het ridderschap.

Wat zouden ze voor Will uitgekozen hebben? Anders gezegd, en zoals Arnaut het formuleerde, welke meester zou hem als leerling willen?

De uitverkiezingsdag was in het leven van de kasteelpupillen bepalend voor hun verdere bestaan. Ze waren allemaal wezen, opgenomen in de liefdadigheid van baron Arald, de heer van Redmont. Meestal ging het om kinderen van ouders die in dienst van het rijk hun leven gegeven hadden; de baron beschouwde het als zijn persoonlijke verantwoordelijkheid om te zorgen voor de weeskinderen. Hij wilde hun mogelijkheden bieden om vooruit te komen in het leven.

De uitverkiezing was daarbij cruciaal.

Elk jaar konden de pupillen die vijftien jaar geworden waren, zich opgeven als aspirant-leerling bij een van de meesters van de diverse ambachten en beroepen in en om het kasteel. De normale gang van zaken was dat een kind het beroep van zijn of haar vader koos – of juist daar terecht kwam waar de invloed van zijn ouders hem of haar wist te plaatsen. Maar de kasteelpupillen kregen niet zo'n duwtje in de rug, en daarom was uitverkiezingsdag voor hen de gelegenheid waar hun toekomst bepaald werd.

De pupillen die niet uitgekozen werden, of voor wie echt geen geschikte positie te vinden was, werden geplaatst bij boerenfamilies op het platteland. Zij moesten helpen met de oogst en het vee, en waren zo via een omweg toch nog van nut voor de kasteelbewoners.

Verbannen worden naar een boerderij gebeurde maar hoogst zelden, wist Will. De baron en zijn meesters deden altijd hun uiterste best om voor elke pupil een geschikte leerplek te zoeken. Maar helemaal veilig voelde Will zich niet. Hij was maar wat bang dat morgen de stal zijn lot zou zijn.

Arnaut ving zijn blik op en lachte smalend. 'Nog steeds van plan om ook voor de krijgsschool te gaan, Willie?' vroeg hij, zijn mond nog vol kalkoen en aardappel. 'Dan zou ik zeker flink wat eten vandaag. Je zult er nog heel wat Will bij moeten toveren.' Hij lachte snorkend en Will keek hem boos aan. Een paar weken eerder had Arnaut toevallig gehoord hoe Will tegen Alyss had gezegd dat hij hoopte dat hij naar de krijgsschool zou mogen gaan. Sinds die dag was hij Will

blijven treiteren. Geen gelegenheid liet hij voorbijgaan om erop te wijzen dat Wills lengte hem volstrekt ongeschikt maakte voor de zware trainingen op de krijgsschool.

Waarschijnlijk had hij helemaal gelijk, en dat maakte het alleen maar erger. Arnaut was groot en gespierd. Will was misschien wel taai, maar klein van stuk. En misschien wel snel, en sterker dan je zou verwachten, maar hij voldeed niet aan de minimumeisen die de krijgsschool aan rekruten stelde. Tegen beter weten in was hij de afgelopen jaren blijven hopen op een groeispurt, die dan vóór uitverkiezingsdag had moeten komen. Maar die spurt was uitgebleven, en nu was de grote dag toch aangebroken.

Will zei niets terug, dus Arnaut wist dat hij zijn punt gescoord had. En dat gebeurde maar zelden. De laatste jaren hadden Will en hij vaak ruzie gemaakt. Doordat hij sterker was had Arnaut meestal gewonnen. Al was Will er af en toe in geslaagd hem snel een schop tegen zijn schenen te verkopen; om dan snel weer weg te duiken, voordat Arnaut hem te pakken kon krijgen. Arnaut was fysiek de sterkste, maar als het om een woordenstrijd ging, had hij tegen Will geen kans. Wills brein was net zo snel als de rest van zijn lijf: hij had vaak het laatste woord. Eigenlijk zorgde dat vooral voor de wrijving tussen de twee jongens. Will moest nog leren dat hij zo geen vrienden maakte.

Arnaut besloot om het er nog eens in te wrijven.

‘Voor de krijgsschool heb je spieren nodig, Willie. Echte spieren.’ Hij keek de tafel rond om te zien of iemand het daarmee oneens durfde zijn. De andere pupillen voelden de spanning stijgen en besloten zich op hun eten te concentreren.

‘Ja, vooral tussen je oren,’ antwoordde Will. Jenny schoot weer in de lach. Arnaut kreeg een rood hoofd en stond op van zijn stoel. Maar Will was hem te vlug af. Hij was al bij de deur voordat Arnaut op zijn lange benen stond. Hij schreeuwde Will een laatste belediging achterna: ‘Ja, loop maar weg, Will Zondernaam! Je bent niks en je wordt niks, want niemand wil jou als leerling!’

Buiten de eetzaal hoorde Will deze uitsmijter. Hij voelde zijn wangen donkerrood worden. Dat was de ergste pesterij, en altijd had hij geprobeerd voor Arnaut geheim te houden hoe het hem raakte; omdat hij heel goed wist dat de grotere jongen het tegen hem zou gebruiken.

Niemand wist wat Wills achternaam was. Niemand wist ook wie zijn ouders waren. Zijn jaargenoten hadden allemaal in de streek gewoond voordat hun ouders omgekomen waren, en iedereen kende hun geschiedenis; maar Will was een vondeling, naamloos uit het niets tevoorschijn gekomen. Hij was als kleine baby bij het kasteel neergelegd, in een mandje en gewikkeld in een deken, op de trap voor het weeshuis. Dat was vijftien jaar geleden. Er zat een briefje op de deken gespeld:

Zijn moeder stierf in het kraambed.

Zijn vader was een held.

Zorg alsjeblieft voor hem. Hij heet Will.

In dat hele jaar waren er maar twee wezen opgenomen. De vader van Alyss was een ritmeester, omgekomen tijdens de Slag op de Heckingse Heide, toen het Wargal-leger van

Morgarath verslagen was en terug de bergen in gedreven werd. Alyss' moeder kon het verdriet niet aan en stierf een paar weken na haar geboorte aan de koorts. Er was ruimte genoeg om de vondeling op te nemen en baron Arald was een zachtaardige man. Al was het niet helemaal volgens de regels, hij had opdracht gegeven om Will als officiële pupil van kasteel Redmont op te nemen. Als het waar was wat op het briefje stond, dat Wills vader een held was, dan was het immers logisch ervan uit te gaan dat Wills vader gestorven was bij de verdediging van het rijk. En omdat baron Arald zelf een van de krijgsheren van die oorlog was geweest, zag hij het als zijn plicht om iets terug te doen voor het offer van de onbekende vader.

En zo was Will een van de Redmontpupillen geworden. Hij werd gehuisvest, gevoed en opgeleid dankzij de goedgeefsheid van de baron. In de loop der tijd waren er leeftijdgenoten bijgekomen, tot hun jaar uiteindelijk vijf pupillen telde. Maar terwijl anderen hun ouders gekend hadden, of mensen hadden die over hen konden vertellen, wist Will helemaal niets en niemandal van zijn eigen achtergrond.

En dat was waarom hij dat verhaal had verzonnen, dat hem zijn hele vroegste jeugd overeind gehouden had. En waar hij door de jaren heen zoveel details en kleur bij had verzonnen, dat hij het uiteindelijk zelf was gaan geloven. Zijn vader, dat wist hij zeker, was een heldhaftige dood gestorven. Het sprak dus voor zich dat hij een echte held geweest was – een ridder in harnas en volle wapenrusting, die dapper streed tegen de Wargal-horden; hen links en rechts neermaaiend, tot hij ten slotte door pure overmacht zelf ten onder gegaan was. Will had zich hem zo vaak